HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUMI
RAAMATUPIDAMISBÜROO

Pr. Kaie Karniol
Riigikontroll

Vastuseks kontrollaruande eelnõule
„Riigikontrolli arvamus Haridus- Ja Teadusministeeriumi Raamatupidamisbüroo 2002 aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta“

Austatud proua Karniol

Käesolevaga informeerime Teid oma seisukohtadest ja Teie ettepanekute rakendustest.

Märkustest 2002 aasta raamatupidamise aastaaruande ning riigieelarve täitmise aruande kohta
2.1.1.
Raamatupidamisbüroo nimel Eesti Ühispangas avatud arvelduskontodel toimunud majandustehingud on kajastatud vastavalt majandusüksuse printsiibile (Raamatupidamise seadus § 16 lg.1), mis sätestab vara, kohustuste ja majandustehingute lahus arvestamise printsiibi, mitte aga meetodi millega arvestuse lahusus tagatakse.
Raamatupidamisbüroo nimel Eesti Ühispangas avatud arvelduskontodel on klientide rahalised vahendid kajastatud vastavalt kliendi volitusele ja kokkuleppel välisprojekti rahastajaga.
Kõik majandustehingud on kirjendatud rahaliste vahendite lõppkasutajate (klientide) raamatupidamisarvestuses, tehingute kajastamine klientide lõikes on igapäevaselt võrreldav arvelduskonto liikumisega.
Arvelduskontode käibed ja saldod on eristatavad klientide lõikes, ning kajastuvad klientide raamatupidamisarvestuses ja aruandluses. Seega kajastub kolme nimetatud arvelduskonto saldo, mitte arvelduskonto vaid rahaliste vahendite omaniku bilansis.
Auditeerimisel on esitatud materjalid ja selgitused arvelduskontode käivetest ja saldo kajastamisest klientide lõikes.
Kõik majandustehingud on klientide kaupa eristatavad.

2.1.2., 2.1.3., 2.1.4.
Eesti Vabariigi Haridusministeeriumi ja Toronto Koolivalitsuse vastastikuse mõistmise memorandum eesti keele kümblusprogrammi loomise kohta 31.03.00. ja projekti rahastaja tahe ei võimalda Kanada poolet projekti toetuseks eraldatud rahaliste vahendite ülekandmist koostöölepingu (10-10/109, 16.01.01) alusel Mitte –Eestlaste Integratsiooni Sihtasutusele kui projekti rakendusüksusele.
Projekti raames riigi asutuse poolt Kanada poolse toetuse arvelt soetatud varad ja õppevahendid asuvad projekti kaasatud õppeasutustes, kes on nii õppevahendite kui vara lõpptarbjad ja kellele antakse varad üle projekti lõppedes 2004 aasta alguses.

Reg nr 70003684
Endla 4
10142 TALLINN

Tel 644 2201
Faks 644 6740

hmrb@hmrb.ee
http://www.hmrb.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 14.07.03 Reg nr 2-7.4-FA/03/1064-2

©KUJUNDUS JA TRÜKK "VABA MAA" 1996

Vastavalt raamatupidamise sise-eeskirjale kajstatakse kuludes kaubad ja teenused, mille kättesaamise kohta on antud kirjalik kinnitus. Ettemaksete kohta summas 12 663, projekti lõpptarbija kirjalik kinnitus, vaatamata korduvale järelepärimisele bilansipäeva seisuga puudus.

2.1.5.
Raamatupidamisbüroo nõustub märkusega tulude periodiseerimisest.

2.1.6.
Raamatupidamisbüroo esitas taotluse ministeeriumile täiendavaks finantseerimiseks seoses töö mahu olulise kasvuga riigile üleantud õppelaenu võlglasete arvestuse pidamisel. Kuni detsembrini 2001 oli riigile üleantud õppelaenu võlglaste arv kokku 734.
2002 aastal lisandus võlglasi 1882, seega koostati 2002 aastal üle kahe korra rohkem maksegraafikud võlgnevuse likvideerimiseks, algatati hagisid ja täitevmenetlusi kui kogu varasema perioodi jooksul kokku. Ka võla tasunud isikute arv rohkem kui kahekordistus, tekkis vajadus dokumentide arhiveerimiseks.
Taotlus ministeeriumile esitati töötasu, töötasu maksude ja kontoritarvetele tehtavate kulutuste katteks, taotluses on näidatud kulude otstarve ja eraldatud vahendid kasutatud kooskõlas esitatud taotlusega.

Ettepanekute rakendamine

Raamatupidamisbüroo nimel Eesti Ühispangas avatud klientide rahaliste vahendite haldamiseks kasutatud arvelduskontodest on suletud kõik kontod v.a. Rahandusministri 19.02.2003.a. käskkirjas nr.68 „ Haridus- ja Teadusministeeriumile arvelduskonto kasutamise loa andmine“ nimetatud arvelduskontod.
Load on arvelduskonto kasutamiseks on taotletud tulenevalt välisprojektide poolt esitatud nõudmistest, tähtajaliselt 2003 aasta lõpuni, igal lõppkasutajal eraldi arvelduskonto.
Kui välisprojektide nõudmised aastaks 2004 on jätkuvalt samad lähtume taotluse esitamisel arvelduskonto avamiseks lõppkasutajast.
Kõik tehingud on kajastatud raamatupidamisarvestuses, mille kohta esitatakse aruanne nii asutuse juhile kui projekti rahastajale.
Käesoleva aasta mais on kõigile raamatupidamisbüroo klientide isikustatud makseteks avatud eraldi transiitkontod Riigikassa kontsernikonto koosesisus.
Raamatupidamisbüroo ei pea võimalikuks korrigeerida 2003 raamatupidamise aastaaruande saldosid, kuna ettepanekus toodud varad ja kulud ei kuulu Mitte- eestlaste Integratsiooni sihtasutusele.

Tähelepanekud majandustehingute õiguspärasusest, finantsjuhtimisest ja sisekontrolli süsteemist

3.1.1.
Klientide välisprojektide rahaliste vahendite haldamine samadel kontodel on toimunud eriprojektide tarvis erinevatel aegadel rangelt jälgides välisprojekti rahastaja poolseid nõudmisi. Õppeasutuste kaasamisel erinevatesse välisprojektidesse iga projekti ja asutuse puhul uute valuutakontode avamist ei ole me pidanud majanduslikult otstarbekaks mõnel juhul pole see ka olnud võimalik.

Kui Riigikassa kontodena on mõeldud Riigikassa kontsernikonto kossesisus olevate asutuste nimel avatud kulu ja transiitkontosid, siis nendel pangakontodel ei toimu rahaliste vahendite haldamist vaid nimetatud pangakontodele kantakse rahalised vahendid üheks tööpäevaks, Riigikassa poolt aktsepteeritud maksete teostamiseks. Maksete aktsepteerimiseks küsib Riigikassa valikuliselt asutuse juhi poolt kinnitatud kuludokumente.

Kõik raamatupidamisbüroo pangakontodelt tehtud majandustehingud kajastuvad õige majandusüksuse raamatupidamisarvestuses, milles oli Riigikontrolli töötajatel võimalus veenduda.

3.1.2.

Vastavalt raamatupidamisbüroo ja teenindatava asutuse vahel sõlmitud lepingule toimub raamatupidamisbüroos raamatupidamisarvestus asutuse juhi poolt kinnitatud kuludokumentide alusel, ning müügiarvete väljastamine asutuse poolt kehtestatud korras, mitte rahaliste vahendite haldamine.
Välisprojektide finantseerimistingimustest tulenevalt Rahandusministri loaga avatud arvelduskontodel toimunud kõigi tehingute kohta esitatakse nii asutuse juhile kui projekti rahastajale pangakonto väljavõtted.
Rahaliste vahendite ülekandmine Riigikassa kontsernikonto koosseisus olevale transiitkontole toimub töötasude isikustatud väljamakseteks pärast asutuse juhi poolt palgalehe kinnitamist.
Ülekanne Riigikassa kontsernikonto koosseisus olevale transiitkontole toimub sama kontserni koosseisus lõppkasutaja nimel avatud arvelduskonto (kulukonto) kaudu, mille liikumine on asutuse juhile või tema poolt volitatud isikule nähtav e-Riigikassa vahendusel ja kinnitatud palgalehega võrreldav.
Raamatupidamisbüroo poolt teenindatavate asutuste palgapäevad ei ühti, seega oli majanduslikult sääslikum kasutatada mitme asutuse töötasude isikustatud maksete ülekandmiseks samu Riigikassa kontsernikonto koosseisus olevaid transiitkontosid.
Vastavalt Eesti Ühispanga hinnakirjale on ühe arvelduskonto hooldustasu kuus 50 krooni.
Lähtuvalt Riigikontrolli ettepanekust oleme 2003 mais avanud igale kliendile töötasude isikustatud maksete ülekandmiseks eraldi transiitkonto, mida reeglina kasutatakse ühel päeval kuus.
Raamatupidamisbüroo poolne valmisolek ja tehniline võimalus on olemas asutuse juhi poolse aktsepteeringu andmiseks maksete sooritamisel, kuid tekib vajadus raamatupidamisteenuste lepingu muutmiseks. Kehtivatest teeninduslepingutest tulenevalt võtab raamatupidamisbüroo endale vastutuse õigeaegselt esitatud algdokumentide põhjal tagada töötasude, töötasumaksude ja ostuarvete maksetähtagadest kinnipidamine.

3.1.3.

Töökorraldus, kus ühe asutusega tegeles 3-4 töötajat kehtis 2002 aastal veel ainult üksikute asutuste osas ja oli sel perioodil kõige ökonoomsem lähtudes töötajate kvalifikatsioonist ja töökoormuse õiglasest jaotuses.
Käesoleval aastal on töökorraldus põhjalikult muutunud seoses tarkvara vahetusega, õppeasutuste ümberkorraldamisest tingitult alates septembrist toimub taas tööülesannete ümberjagamine.
Tulemuseks on, et ühe asutusega tegeleb maksimaalselt kaks töötajat, seda ka ainult suuremate asutuste osas nagu Haridus- ja Teadusministeerium ja Tallinna Tööstushariduskeskus.
Enamus raamatupidajatest teenindas nii 2002 aastal kui ka käesoleval aastal 2-3 klienti.

3.1.4.
Raamatupidamisbüroo lõpetab käesoleval aastal siseauditi teenuse osutamise. Mitmete klientidega on lepingud lõpetatud seoses Koolivõrgu Büroos siseauditi osakonna moodustamisega. Klientidega, kes jätkavad meiega koostööd aasta lõpuni on hinnakokkulepped esialgsed ja vormistatakse vastavalt tegelikult teostatud tööde mahule. Tasuline raamatupidamisteenuse klient on sõltuvalt tööde mahust andnud nõusoleku tasuda kaks tuhat krooni kuus millele lisandub käibemaks.

3.1.5.
Raamatupidamisbüroo koondas klientide saldoteatised saabumise järekorras, kuid ei näe takistust ka saldoteatiste koondamisel asutuste kaupa.

3.1.6.
Tagamaks raamatupidamisarvestuse taseme olulist paranemist on meie hinnangul vajalik nii panustamine töötajate koolitusse, mis leiab Riigikontrolli hinnangul taunimist kui ka panustamine infotehnoloogilistesse vahenditesse.
Võimalus kasutatava majandustarkvara kaasajastamiseks avanes vaatamata korduvatele taotlustele 2002 eelarve aastal ja seega on ka 2003 aastast meie hinnangul kvaliteet oluliselt paranenud. Riigikontrolli poolt tehtud ettepanekuid oleme oma senises tegevuses arvestanud ja arvestame edaspidi.
Riigikontrolli tähelepanek ei ole meie hinnangul piisavalt argumenteeritud.

3.1.7.
Raadiku 23 elumajas asuvate Haridus – ja Teadusministeeriumi erinevatele hallatavatele asutustele kuuluvate korterite osas valmistab ministeeriumi Riigivara Haldusbüroo ette terviklahendust korterite võõrandamiseks.
Hoonet haldab ministeeriumi Riigivara Haldusbüroo.
Korterid olid varem kasutuses hotellina kuhu majutati koolitusele suunatud õpetajaid. Korterites on kasutajate poolt tehtud remonttöid, millised kuuluvad arvele võtmisele rendi ettemaksuna. Hinnanguliselt on rendi hinna ja turuhinna vahe korteri kohta 2000 kr. kuus ja igas korteris tehtud remondi maksumus katab orienteeruvalt kahe aasta ulatuses turuhinna ja rendihinna vahe. Kuna ühes Raamatupidamisbüroo korteris vahetus käesoleval aastal rentnik ja remont lõpetatakse juulis, siis tellime remonttööde hidamise augustis.
Raamatupidamisbüroo nõustub erisoodustuse maksustamata jätmisega. Oleme küsimuse varem tõstatanud nii Haridus- ja Teadusministeeriumis kui ka ministeeriumi Riigivara Haldusüroos ja konsulteerinud Maksuametiga. Maksustamine vastavalt Tulumaksuseaduse § 48 lg.4. ei ole ainult Raamatupidamisbüroo nelja korteri küsimus.

3.1.8.
Raamatupidamisbüroo peab otstarbekas oma töötajatele õppemaksu kompenseerimist ja ei leia, et tegemist on motivatsioonisüsteemiga vaid töötajate kvalifikatsiooni ja kompetentsuse tagamisega.

Täname Riigikontrolli meeldiva koostöö eest, kuigi me ei saa nõustuda kõigi märkustega.

Lugupidamisega
Eve Marima

Juhataja

Haridus- ja Teadusministeerium

Riigikontroll
Narva mnt 11 a
15013 TALLINN

Teie: 04.07.2003 nr 2-7.1-FA/03/1065
Meie: 05.08.2003 nr 7.2-1/03/3827

Kontrolliaruande eelnõu "Riigikontrolli arvamus
Haridus- ja Teadusministeeriumi Raamatupidamisbüroo
2002.aasta raamatupidamise aastaaruande ja
riigieelarve täitmise aruande kohta"

Haridus- ja Teadusministeerium suures osas aktsepteerib kontrolliaruande eelnõus Haridus- ja Teadusministeeriumile tehtud ettepanekuid. Väljatöötamisel on ministeeriumi ja tema valitsemisala finantsjuhtimise ja kontrolli juhend, mille koostamisel võtame arvesse Riigikontrolli tähelepanekuid ja ettepanekuid raamatupidamisbüroo töö korraldamisel.

Ettepanek raamatupidamisbüroo eelarve vähendamiseks büroo töötajatele kompenseeritud õppemaksu võrra, vajab ministeeriumis täiendavat arutelu. Üldjuhul on ministeeriumis võetud seisukoht, et ametniku/töötaja tasemekoolitust ei kompenseerita.

Raadiku 23 elumajas asuvate Haridus- ja Teadusministeeriumi erinevatele hallatavatele asutustele kuuluvate korterite osas valmistab ministeeriumi Riigivara Haldusbüroo ette terviklahendust elumaja 30 korteri võõrandamiseks.

Oleme nõus, et vahendid õppelaenu võlglaste arvestamiseks tuleb edaspidi ette näha raamatupidamisbüroo tegevuskulude eelarves.

Teie poolt tehtud tähelepanekuid, märkusi ja ettepanekuid arvestame edaspidise töö korraldamisel.

Täname Riigikontrolli meeldiva ja asjaliku koostöö eest.

Lugupidamisega

Toivo Maimets
Minister

RIIGIKONTROLL
Kuupäev Reg.nr
06.08.03 2-7.4-FA/03/1065-21

Munga 18, 50088 TARTU www.hm.ee Tel (07) 350 222 Faks (07) 350 250 hm@hm.ee